Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 8 березня 2012 року № 10 (433)

ШЕВЧЕНКОВА МІСІЯ

Свою Україну
любіть.
Любіть її...
Во врем'я люте,
В остатню,
тяжкую
минуту
За неї Господа
моліть.

Т.Шевченко.
"Чи ми ще
зійдемося знову?"

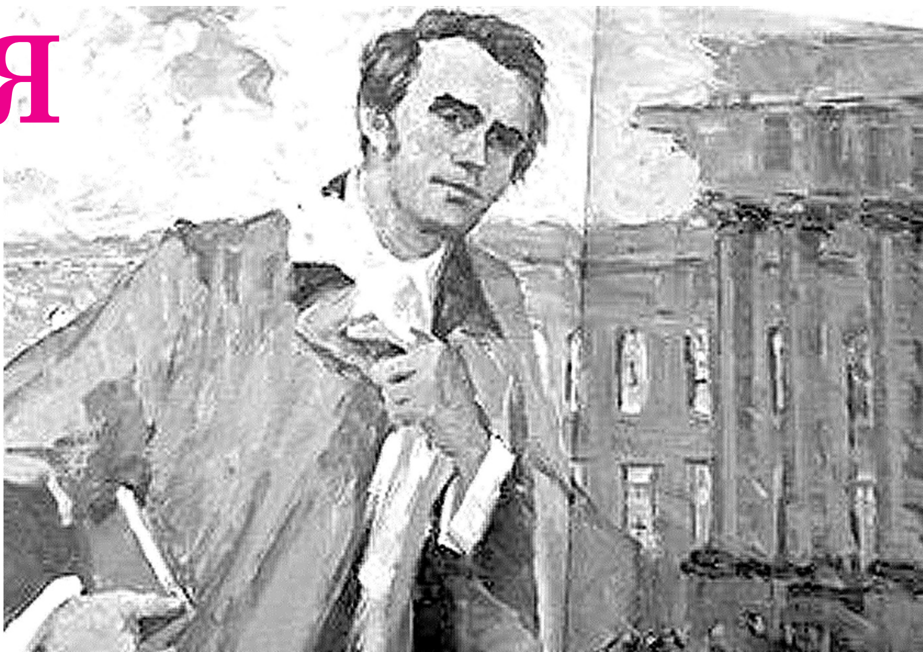

Тарас Шевченко біля Червоного корпусу Київського університету. Фотокопія фрагменту картини, написаної олією 80-ті роки XX ст.

Дев'ятого березня виповнюється 198 років від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, десятого – 151 рік від його смерті.

У світовій історії практично неможливо знайти поета, який би прислужився своїй нації так, як Тарас Шевченко – український, – не лише талантом літератора і митця, а й творенням української візії в світі, її моральних і духовних цінностей, визначенням орієнтирів, історичного поступу. Власне, і сутність нації окреслив Шевченко, як генетичну єдність "мертвих і живих, і ненарожденних". Його поетичне звернення до них – до нас – таке пророче, що й сьогодні звучить актуально, немов виклики нашого часу, наші болі й невдачі міг передбачити Пророк ще у далекому дев'ятнадцятому столітті. Прекрасна шевченківська мова, якою розмовляли його сучасники, – докір багатьом нашим співвітчизникам, що нині послуговуються суржиком.

А ще – його "братолюбіє"...

На Кавказі вважають, що жоден слов'янський поет не розумів їхньої боротьби за свободу і не писав про неї так, як Шевченко. Свобода для нього була найвищою цінністю, і не лише свобода України, а свобода кожного народу, який за неї бореться. Його поему "Кавказ" читають українською в Чечені та Грузії, навіть якщо якихось слів не знають.

Тарас Шевченко – наша сатисфакція перед світом – за усі наші бездумні помилки, невдачі, за всі "незнання та усі навмання". Такою була його земна місія.

РОЗРИТА МОГИЛА

Тарас ШЕВЧЕНКО

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно,
За що тебе сплюндровано,
За що, мамо, гинеш?
Чи ти рано до схід сонця
Богу не молилась,
Чи ти діточок непевних
Звичаю не вчила?
"Молилася, турбувалась,
День і ніч не спала,
Малих діток доглядала,
Звичаю навчала.
Виростали мої квіти,
Мої добрі діти,
Панувала і я колись
На широкім світі,
Панувала... Ой Богдане!
Нерозумний сину!
Подивись тепер на матір,
На свою Вкраїну,
Що, колишучи, співала
Про свою недолю,
Що, співаючи, ридала,
Виглядала волю.
Ой Богдане, Богданочку,
Якби була знала,
У колисці б задушила,
Під серцем приспала.
Степи мої запродані
Жидові, німоті,
Сини мої на чужині,
На чужій роботі.
Дніпро, брат мій, висихає,
Мене покидає,
І могили мої милі
Москаль розриває...
Нехай риє, розкопує,
Не своє шукає,
А тим часом перевертні
Нехай підростають
Та поможуть москалеві
Господарювати,
Та з матері полатану
Сорочку знімати.
Помагайте, недолюдки,
Матір катувати".

Начетверо розкопана,
Розрита могила.
Чого вони там шукали?
Що там схоронили
Старі батьки? Ех, якби-то,

Якби-то найшли те,
що там схоронили,
Не плакали б діти,
мати не журилась.

9 жовтня 1843 року,
Березань

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

ПАМ'ЯТІ РОМАНА ШУХЕВИЧА

5 березня Київська міська організація КУН разом із столичними осередками УНА-УНСО, ВО "Свобода", УНП, Української партії та Спілки офіцерів України на Майдані Незалежності вшанували Головнокомандувача УПА, Героя України Романа Шухевича в день його загибелі 62 роки тому.

Під час заходів було запалено смолоскипи, які символізували невмирущість ідеї, за яку поклав своє життя Роман Шухевич.

У своїй промові голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Володимир Манько нагадав обставини загибелі Головнокомандувача та розповів за що боролась Українська Повстанська Армія.

"Кимось сказано: народ, який не хоче займатись воєнною справою – не вартий власної держави. Адже тільки войовничі народи вдержуються на поверхні життя. Тому, як зазначав Дмитро Мирон (Орлик), український націоналізм має поборювати пацифістичний світогляд", – сказав Володимир Манько.

Він зазначив, що саме через те, що досі українських націоналістів не було при владі в Україні, сумна доля спіткає нашу сучасну українську армію. "Її чомусь постійно скорочують. Кожен уряд за двадцять років незалежності стверджував про необхідність скорочення чисельності Збройних сил, не підсилюючи армію сучасним озброєнням. Відтак невідомо, чи спроможна сьогодні українська армія захистити суверенітет та територіальну цілісність нашої країни", – сказав політик.

Володимир Манько також висловився за негайну відставку чинного міністра оборони Саламатіна, як людини, яка в силу низки причин не може обіймати цю важливу для держави посаду.

Голова Київської міської організації КУН Юрій Шепетюк підкреслив, що вшановувати українських героїв є святим обов'язком кожного українця. "Цією акцією ми показуємо владі, що їй ніколи не вдасться вигнати із пам'яті українців Романа Шухевича та інших діячів, які поклали свої життя за волю України", – сказав він.

З промовами також виступили Ігор Мазур (Тополя) від УНА-УНСО, Євген Костюк від ВО "Свобода", Георгій Лук'янчук від Української партії, Віктор Горбач від УНП.

Заходи завершились виконанням Гімну України.

Прес-служба КУН

РЕПЛІКА

ЖІНОЧЕ СВЯТО ЯК ІРОНІЯ ДОЛІ

"Здрастуй, Роза! Ето Клара", – так, поминаючи всує імена німецьких соціалісток, ми з подругою щороку жартома "вшановуємо" їхнє "дітище" – день жіночої солідарності в боротьбі за політичну, економічну та соціальну рівність, який вони породили 102 роки тому. Радянська влада була така "чутлива" до жіночих проблем, що 1966 року оголосила восьме березня вихідним днем. Тим часом її агітпроп невтомно тлумачив суспільству, що аж тепер, у країні "рівних можливостей", жінки одержали те, за що боролися, – право на працю на рівні з чоловіками.

Щоправда, ні в прісно­пам'ятні часи "розвинутого соціалізму", ні в незалежній Україні, парламент якої залюбки підтримав радянську "традицію" 8-го березня (хоча міг би зробити державним святом День матері), жінкам ніколи не забезпечувався захист їхньої честі і гідності, охорони здоров'я та материнства, не дбалося про їхнє представництво в органах державної влади, про поліпшення їхніх умов праці, побуту й відпочинку. Дарма, що навіть ООН визначила цю дату, як міжнародний день боротьби жінок за свої права. В країнах розвинутої демократії, де лише двозначний порух у бік слабкої статі зазвичай розцінили б як зазіхання на її право та честь, становище жінки в Україні могли б щонайделікатніше потрактувати як чоловічий шовінізм. Як і раніше, жінок воліють не бачити в "чоловічому" світі чинів і кар'єр. У нашому "просунутому" уряді донедавна не було жодної жінки, як і досі їх нема чи майже нема на посадах керівників облдержадміністрацій, департаментів, органів центральної виконавчої влади. Небагато їх у Верховній Раді. Непомічено українського жіноцтва і серед амбасадорів.

Новації чинної влади "поліпшили" соціальне та економічне становище жінок відразу в двох напрямках, заодно, ще й "подбавши" про материнство. Окрім того, що саме з жінок влада розпочала підвищення пенсійного віку, то ще й потурбувалася, аби вони якомога рідше перебували в декретних відпустках, оскільки останні не зараховуватимуться до загального трудового стажу, що значно знизить пенсійне забезпечення багатодітних матерів, якщо вони не покваппляться на роботу, як тільки їхньому немовляті не виповниться з півроку. Так що бебі-бум Україні не загрожує!

В атмосфері всезагального хамства та жлобства навіть непристойно говорити про захист честі і гідності жінки. Від брутальності начальника державної установи вас аж ніяк не врятує ваша жіноча стать, тож тим більше вражає лицемірство ритуального вручення гвоздик у день 8-го березня все тими ж звєрхниками по службі.

Втім, що ми все про владу... Чи в нас мало войовничого хамства на вулицях, у міському транспорті, в магазинах? Може, хтось із "свідомих" і "поважних" добродіїв захистив нашу гідність від нецензурщини, яка лунає в нашій присутності начебто і не на нашу адресу, а просто так, як вставне слово до примітивного "спічу"? Гадаєте, нас не принижують матюки, бридкі репліки та елементарна невихованість чоловіків? Ще й як принижують і ображають! Попри все, ми, жінки, як не дивно, відчуваємо власну провину за моральну і духовну деградацію наших співгромадян. Які, між іншим, 8 березня, як завжди, вітатимуть жінок із святом. Що тут скажеш... Іронія долі!

Ольга ДМИТРЕНКО

Степан БРАЦЮНЬ

Іван ВІВАТ

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

"НАС КЛИКАВ БІЛЬ ПО ВТРАТІ УКРАЇНИ..."

На Тернопільщині вшанували пам'ять Головнокомандувача УПА Романа Шухевича

Четвертого березня голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь взяв участь у заходах із вшанування пам'яті головнокомандувача Української повстанської армії Романа Шухевича з нагоди 62-ї річниці з дня загибелі генерала.

Урочистості відбулись в селі Заболотівка Чортківського району Тернопільської області. У 1945 році тут була облаштована повстанська криївка, з якої Тарас Чупринка здійснював інспектування підрозділів УПА-Південь.

У пам'ять про ці події з ініціативи сільського голови, члена Конгресу Михайла Фойдюка та голови Чортківської районної організації Конгресу Івана Вівата в селі споруджено погруддя легендарному командиру. Тепер патріотична громадськість Тернопільщини щороку збирається на цьому місці у день народження та день смерті легендарного командира УПА Тараса Чупринки.

Урочисті заходи розпочались із панахиди, яку відслужили владика Бучацької єпархії УГКЦ Дмитро Григорак, парох с. Заболотівка о.Ігор Лесюк та отці сусідніх сіл о.Роман (с.Сосулівка), о.Микола (с.Милівці), о.Олег (с.Мухавка).

До підніжжя погруддя легендарного командира УПА Голова Конгресу Степан Брацюнь разом із очільником Тернопільської ОО Конгресу Іваном Білахом та головою Тернопільської МО Конгресу Володимиром Ткачем поклали квіти. Вшанувати пам'ять Романа Шухевича прибули голова Чортківської районної ради Володимир Залішук, голова районної державної адміністрації Ярослав Стець, голова Тернопільської обласної спілки політв'язнів та репресованих Ігор Олещук, заступник голови Тернопільської ОО ВО "Свобода" Олег Сиротюк, народний депутат України I скликання Володимир Колінець.

Про жертовність Романа Шухевича як взірець для наслідування для сучасних українських політиків, військових, молоді сказав у своїй промові перед учасниками урочистого віча біля пам'ятника Головному командиру УПА Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь.

"Роман Шухевич добре усвідомлював свою роль під час української національно-визвольної боротьби. В одному зі своїх наказів він писав, що гордий тим, що доля йому судила стояти на чолі армії героїв, рівної якій не знає історія України", – сказав лідер Конгресу.

Він наголосив, що на цих урочистостях мали б віддавати честь Командиру УПА українські військові.

"Проте сьогодні українська влада не відмежувалася від колоніальної політики імперської Росії та своїми діями значною мірою наслідує совєтський окупаційний режим, який послідовно знищував все українське. Це підтверджується засиллям проросійських чиновників у державних структурах, зокрема в уряді, Адміністрації Президента, армії, міліції, Службі безпеки", – підкреслив політик.

Голова Конгресу закликав українських патріотів і далі боротись за Українську державу, як боролися за неї наші героїчні попередники.

Голова Чортківської районної організації Конгресу Іван Віват, виступаючи на віче, розповів про Романа Шухевича не тільки як талановитого військовика, політичного і державного діяча, а і як успішного підприємця, обдарованого музиканта, інженера.

"Але в час, коли Україна потребувала рішучих безкомпромісних чинів, він обрав шлях воїна – захисника рідної землі", – наголосив Іван Віват.

Під час віче лунали патріотичні пісні у виконанні церковного хору храму Святої Трійці с.Заболотівка під керівництвом Василя Пасечки.

Прес-служба Тернопільської ОО КУН

ПОЗИЦІЯ

ЩО МИ ВІДЗНАЧАЄМО 23 ЛЮТОГО?

Національно-патріотичні сили столиці провели під стінами Адміністрації Президента акцію проти офіційного відзначення в Україні 23 лютого як Дня захисника Вітчизни. Захід було організовано Конгресом Українських Націоналістів, Українською народною партією, УНА-УНСО, Українською партією, Українським козацтвом.

Голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Володимир Манько та заступник Голови УНП Володимир Шовкошитний нагадали присутнім усі офіційні свята, під час яких вшановуються захисники Вітчизни: День прикордонних військ, Військово-морського флоту, Сухопутних військ, Військово-повітряних сил тощо.

Патріоти у вигляді перфомансу продемонстрували події 23 лютого 1918 року, коли більшовицькі матроси дезертирували з німецько-російського фронту, захопивши на одній із станцій цистерну зі спиртом і зникнувши у невідомому напрямку.

Голова Секретаріату Конгресу Володимир Манько від імені всіх учасників мітингу закликав владу перенести День захисника Вітчизни із 23 лютого на 29 січня.

"Саме 29 січня, як день великого чину українських юнаків, що стали на захист своєї молодої держави від більшовицьких орд у бою під Крутами, і повинен стати офіційним Днем захисника Вітчизни в Україні", – сказав політик.

Він також закликав Президента Віктора Януковича відправити у відставку чинного міністра оборони Саламатіна як людину, що скомпрометувала себе під час своєї діяльності у Верховній Раді.

Учасники акції передали Президенту Звернення про перенесення Дня захисника Вітчизни з 23 лютого на 29 січня.

Прес-служба КУН

(Продовження теми на 4-й сторінці)

Наші корпункти

Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ІНІЦІАТИВА "ПЕРШОГО ГРУДНЯ"

БУДИТЕЛІ ДУХУ ПОТРІБНІ В КОЖНУ ЕПОХУ

У перший день весни в УНІАН зібралися будителі української нації – представники ініціативної групи "Першого грудня": кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба, Мирослав Попович і Євген Сверстюк.

Любомир ГУЗАР

Іван ДЗЮБА

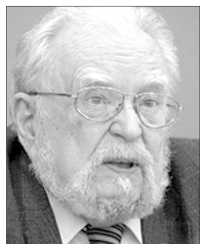
Мирослав ПОПОВИЧ

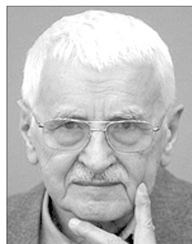
Євген СВЕРСТЮК

– Нас зібрала велика моральна криза, яку кожен з нас відчуває, – каже український дисидент, відомий громадський діяч Євген Сверстюк. – Гроші в гаманці є, а щастя нема... Ми обманюємо себе, коли вимірюємо наше життя від проголошення Незалежності. У День проголошення Незалежності нічого не змінилося. Залишилися ті самі люди, ті самі крісла, та сама школа, ті самі звички... Якщо ми хочемо встановити діагноз нашої хвороби, то треба починати не від 1991 року. і навіть не від 1971-го. Наш діагноз – це криза людини, яка втратила дорогу... Є досягнення надзвичайно важливі. Ми ніколи не мали свободи слова – ми її маємо. Ми підслуховували інформацію через заглушування – ми маємо доступ до інформації. Ми діставали по блату якісь ганчірки з-за кордону – ми маємо зараз повен ринок всього. Зрештою, ми маємо можливість говорити правду і не мусимо брехати. Ми маємо можливість бути відкритими один до одного і не мусимо носити маску. Хоча деяким людям, звісно, подобається носити маску, брехати тощо. Гасло нашої ініціативи – вільна людина у вільній державі. Це людина без страху, яка усвідомлює, що вона несе божественний дар свободи волі, свободи реалізувати себе і творити добро. Власне, для того ми і зустрічаємося з журналістами, щоби вони популяризували ці ідеалістичні і немодні гасла. Тому що матеріалізм не потребує популяризації. А будителі духу потрібні в кожну епоху. Без них ми не прокинемося від того маразму, коли проголошена демократія, а нею користуються антидемократи. Ініціатива "Першого грудня" намагатиметься переконати кожного українця, що від нього особисто дуже багато залежить і що "кожен має бути будителем на своєму місці".

– Словом можна будити більше, ніж пострілом, – додає Євген Олександрович. – Постріл можна глушити, а слово буде. Нам би не хотілося, щоби знизу піднялася хвиля сліпого бунту і вбивств. Ми вступаємо в ту епоху, коли кожна людина повинна розв'язувати важке завдання – створювати моральну атмосферу в собі, в сім'ї, своєму середовищі.

Нагадаємо, до групи "Першого грудня" увійшли одинадцять представників національної інтелігенції: В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, Семен Глузман, Володимир Горбулін, кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба, Мирослав Маринович, Мирослав Попович, Євген Сверстюк, Вадим Скуратівський, Ігор Юхновський. Вони об`єдналися у відповідь на заклик предстоятелів українських церков спільно шукати відповіді на виклики сьогодення.

– Так сталося в нашій історії останніх десятиліть, що ми почали шукати щось, йти кудись, але зайшли в глухий кут, – зазначив Блаженніший Любомир Гузар. – Замість йти вперед і до кращого, щонайменше топчемося на місці, а може й гірше – йдемо немовби назад. Наше головне завдання – поправити напрямок нашого руху, щоби стати на шлях праведний. Нас четверо, але ми хочемо одним серцем і одними устами висловити те, до чого нас закликали, що ми зобов`язались зробити і що ми хочемо поширити на всіх громадян, які бажають справжнього розвитку України.

Мудреці апелюватимуть до пересічних громадян, а не до політиків. Як зазначив Іван Дзюба: йдеться не про діалог з владою, а про діалог із суспільством. Бо суспільство має контролювати владу, але українські можновладці цього не розуміють.

– Дуже трудно говорити з глухими людьми. Я сам трошки глухуватий, – каже Кардинал. – Розмова з тими, що є при владі, почнеться тоді, коли буде з ким говорити. Коли будуть люди, які хочуть говорити, в яких вуха і серця відкриті. І дай Боже, щоби такий момент настав чим скорше.

Представники "Першого грудня" не проти опікуватися і проведенням наступних парламентських виборів, точніше стежити за тим, щоб вони були чесними. Проте інтелігенти розуміють, що це величезний шмат роботи.

– Ми можемо подивитися на нашу політичну боротьбу з різних позицій: правових, економічних, але, як правило, ніхто не дивиться з точки зору порядності поведінки депутатів, політиків. Саме з неї нам слід було дивитися на ті судові процеси, які пройшли і проходять на наших очах, – переконаний філософ Мирослав Попович. – Нам треба дивитися на зрушення в парламенті. Перетворення парламентарія на "тушку" є не стільки політичним актом, скільки актом моралі, чи, краще сказати, аморальним актом. І хотілося, щоб після виборів до парламенту, там, крім позиції правих, лівих, консерваторів, лібералів, над усім домінувала позиція чесності і непідкупності. Щоб була створена атмосфера, за якої був би неможливим обіг "тушок". Ми все таки політична група, хоча і не претендуємо стати політичною партією. І у нас є один недолік – ми всі сивобороді. Але в цьому позитивний бік, бо ми вже ні на що не претендуємо, на жодні високі державні посади.

Ми поцікавилися у четвірки мудреців, у який спосіб можна відродити мораль і духовність у суспільстві і політикумі зокрема, і як зробити так, щоб явище "тушканізації" щезло, і що б вони порадили українцям напередодні виборів: кому віддати голос, аби знову не помилитися?

– Я вчительський син і починав кар'єру в школі. Я бачу два наймогутніших класи в нашому суспільстві – це вчителі і медики, – каже Мирослав Попович. – І мені хотілося б, щоб цей наш рух зачепив саме глибинний районний масив, щоби ті люди, які є носіями інтелігентності і моральності на місцях, організували власні круглі столи. Будуть вибори, будуть залучати вчителів і всіх інших, щоб фальсифікувати результати. Уявіть, який це буде масштаб по всій країні. Як дати відсіч цій хвилі неправди? Єдиний шлях – щоби люди в районному центрі і селі повірили, що в їхніх руках майбутнє і вони можуть щось зробити. Є такий англійський анекдот. Коли Робінзона знайшли, приїхала експедиція і бачить, що в нього три будинки. Його питають, навіщо три. А він каже: перший дім – в якому живу. Другий – це клуб, куди я ходжу. Третій дім – клуб, в який я ні за які гроші ходити не буду. В кожної людини має бути такий "клуб", в який вона ні за які гроші не піде.

– Не треба недооцінювати силу слова, – зауважує Любомир Гузар. – Цитуємо нашого поета: "Я на сторожі коло їх поставлю слово". Ми знаємо, яку роль відіграли в нашому житті і Шевченко, і Шашкевич, і всі інші. Не вистачить просто сказати слова, мусить бути і приклад, переконання, що це варто робити. Нам треба діяти за допомогою слова і прикладу. Не весь нарід спить, але дуже багато з тих, хто хотів би щось зробити, не знає, що і як робити. Є сила, яку треба оформити, скерувати, якій треба помогти діяти, але не насильно, а благородно.

– На наших очах ще до виборів відбувається підкуп, – каже Євген Сверстюк. – Ми байдуже реагуємо. Потім механізмом демократії користувалася абсолютно смішна людина Черновецький. Ми бачили, дивились і мовчали. Зараз пропонують рух "антикаша", щоби реагувати на прояви підкупу, який вже є зараз. Той самий Довгий вже організовує в Дніпровському районі. Якщо не будемо реагувати, те саме повторюватиметься.

– І як не помилитися з вибором?

– Треба дивитися, чи людина совісна, чи людина декларує правду чи є правдивою. Вічний критерій – це не що говорить, а що робить.

– Ви сьогодні бачите політиків, яким можете довіряти? – уточнюємо у пана Сверстюка.

– Так, я бачу таких людей, яким я вірю, у яких є щось святе.

П'ятого квітня учасники ініціативи "Першого грудня" скликають Національний круглий стіл. Передбачається, що участь у ньому візьмуть знакові постаті з різних суспільних сфер. Кажуть, добирати будуть не ораторів, а людей, які вміють щось робити, знають, як це робити і які "можуть урухомити приспані сили суспільства".

– Одна з цілей круглого столу – спробувати повернути людей до справжніх цінностей, – зазначає Євген Сверстюк. – Нам повертатися до справжніх цінностей цікаво, тому що ми знаємо точно, які ці цінності є і яких нам бракує. Нам треба повернутися до закону і до правди, які у нас були заборонені.

Анна ЯЩЕНКО,
УНІАН

ТІНЬ ІМПЕРІЇ

СЕНСАЦІЯ, ТА АЖ НІЯК НЕ ТАЄМНИЦЯ

27 лютого сайт "ВікіЛікс" оприлюднив інформацію про те, хто насправді формує кадровий склад державних структур України, – кремлівські правителі, у яких є конкретні прізвища. Вражаюча новина не стала, проте, сенсацією в Україні. Адже позбавлені здорового глузду кадрові, всупереч національним інтересам України, призначення в уряді, силових структурах зокрема, інакше, ніж "рукою Москви", пояснити неможливо. Тож наші логічні висновки "ВікіЛікс" лише підтвердив, розмістивши лист старшого аналітика із питань Євразії американської приватної розвідувальної компанії "Стратфор" Лорена Ґудріча. 14 вересня 2011 року він писав своєму керівництву про російсько-українські відносини.

"Путін знав, що Янукович міг мати абсолютну перевагу, але хотів закріпити роль Кремля в Києві, – пише Ґудріч. – Він хотів, щоб це була Тимошенко. Не тому, що вона проросійська, а тому що з усіх топових політиків її найлегше купити. Звісно, це й було її проблемою, коли її арештували. Медведєву ніколи не подобалася Тимошенко. Вона ніколи його не поважала під час зустрічей і мала справу лише з Путіним. Медведєв вирішив, що Тимошенко не можна давати владу. Він переконав російського прем"єра домовлятися з Януковичем і пообіцяв, що триматиме Януковича в шорах, якщо Путін припинить підтримувати Тимошенко. Путін погодився в обмін на те, що саме він складе список українців, які мають прийти до влади в СБУ, армії, міністерствах. Тож коли наприкінці 2009 року Тимошенко і Янукович появилися в Москві, тандем приватно повідомив новину Януковичу, що вони припиняють підтримувати Тимошенко, якщо той погодиться на список вимог. Звісно, Янукович за це зачепився..."

Зрозуміло, що суть "кадрових" домовленостей полягала в промосковській, антиукраїнській орієнтації кремлівських протеже. Як достойний "онук" Дзержинського, Путін вважає надійним підгрунтям для своїх "міждержавних" проектів лють і ненависть, продажність і вірнопідданість хазяїну. Виглядає на те, що коли він звелів віддати гуманітарний портфель – міністерство освіти та науки – Д.Табачнику, то, схоже, врахував і ще деякі специфічні притаманності свого "висуванця". Приміром, його марнославство. Так, Табачнику неймовірно лестить його всеодозволеність (яку він, мабуть, трактує як всемогутність) в Україні. Як би він не збиткувався над українцями, глузуючи над ними і принижуючи їх, як би не обурювалося суспільство його "діяльністю", та найбільше, що зможе собі дозволити Президент В.Янукович, це зробити Табачнику зауваження, але аж ніяк не зняти з посади без дозволу на те Москви. Погодьтеся, одержати таку підсолоджену пілюлю від В.В.П. у той час, коли в країні проживання тебе ненавидять, зневажають і навіть гидують перебувати з тобою в одному приміщенні, – це таки сатисфакція за презирство суспільства й водночас – стимул щоденно вгадувати волю хазяїна та збиткуватися над тими, кого він вважає упослідженою нацією. Приміром, заборонити їй вивчати у школах власну історію, культуру, мову, розтрощити освіту й науку – дока таких спецоперацій Путін подібні "старання" належно оцінить.

За логікою "онуків" Дзержинського, силовими структурами в Україні (після відповідних бартерних домовленостей) має керувати кремлівська агентура без "прикриття". А навіщо бавитися в конспірацію й робити вигляд, що ти зважаєш ще й на думку Банкової? Тим більше, що там завжди стоять у позі "чего изволите?" До того ж, є ще одна можливість виставити Україну на посміховище перед світом, нав"язавши її Збройним Силам схильного до мордобою парвеню із словниковим запасом Елочки-людоїдки... Чи треба пояснювати, що Кремль бачить на відповідальних посадах в Україні лише дві категорії підходящих "кадрів": або його спецагент, або просто дурень. І тих, і других вистачає. Тож "ВікіЛікс" нас нічим не здивував.

Марія БАЗЕЛЮК

ПОГЛЯД

ПРИКМЕТИ ПОЛІТИЧНОГО ЧАСУ

Ігор ЛОСЄВ

Цього разу ведучі трьох головних телевізійних ток-шоу удостоїлися особистої зустрічі з Президентом, який постарався створити атмосферу довірчості. Шустер, Кисельов і Куликов безпосередньо ставили запитання В.Януковичу в його, судячи з інтер'єру, службовому кабінеті. Спочатку телеметри були обережними, а потім осміліли. Запитували, не без єхидства, про втілення в життя передвиборних обіцянок. Президент абсолютно серйозно заявив, що всі передвиборчі обіцянки виконав. Без коментарів.

Савік Шустер не дуже шанобливо "наступив на хворий мозоль" – справу Тимошенко, нагадавши, що з екс-прем'єром за ґратами ніякої євроінтеграції не буде. Президент з жалем зауважив, що найбільшою жертвою всієї цієї історії є особисто він (всупереч думці Є.Кисельова, що нею є Україна). Але, як бадьоро заявив В.Янукович, ми працюємо, готуємо новий Кримінально-процесуальний кодекс, а там усі стандарти будуть європейськими. Але невгамовний Кисельов знову причепився із запитанням: навіщо, мовляв, Тимошенко у в'язниці тримати... Президент почав зітхати й сказав, що він, узагалі-то, не проти експрем'єра на волі, але закон не дозволяє, та й вирішують такі питання лише суди. І немає жодної можливості на ці найнепідкупніші й найнезалежніші в світі суди натиснути... Так, Президентові не позаздриш, прагне душа відпустити політичну полонянку, а всілякі незалежні Кірєєви й інші слуги Феміди вперлися й ані руш. Що главі держави, фанатові законності, в такій ситуації робити? А нічого. Почекайте нового КПК, а там, можливо, Янукович В.Ф. Тимошенко Ю.В. і помилує. Якщо вона попросить... Чіпкий цього разу, мов бульдог, Є.Кисельов знову нагадав, що Президент може помилувати, якщо схоче, без будь-яких прохань в'язня. В.Янукович стримався. Загалом, склалося враження, що він готовий піти на повний розрив з Європою заради щастя розібратися з Тимошенко. Навіть якщо ціною буде доля України... Торкнулися відносин з Росією. За словами Віктора Федоровича, крім газу, тут усе гаразд. А за Кисельовим – ні. Москва намагається пов'язати газові угоди з іншими речами. Буцімто готується ще далекосяжніша угода щодо Севастополя... Не здивуюся, якщо нинішній режим почне здавати Кремлю українські території, й тоді до мартирологу втрачених українських земель (Лемківщина, Холмщина, Підляшшя, Підсяння, Берестейщина, Північна Слобожанщина й т.д.) додадуться нові.

Потім, уже в студії Шустера, з'ясувалося, що абсолютна більшість аудиторії не повірила заявам глави держави про непричетність виконавчої влади до рішень судів у справі Тимошенко.

А далі звернулися до сумнівного скандалу, в якому виявилися замішаними представники ВО "Свобода" та співачка Гайтана, котра має представляти Україну на конкурсі "Євробачення – 2012". Деякі члени ВО "Свобода" висловили невдоволення вибором журі на користь Гайтани. Їм одразу пришили "расизм". Самі "свободівці" расову упередженість заперечують, заявляючи, що Гайтана абсолютно далека від України та добрих почуттів до нашої країни не має, наводячи її ж власні фрази з інтерв'ю: "Я не патріотка України", "Україна нічого для мене не означає" та щодо того, що свого майбутнього вона з Україною не пов'язує. Не приховуватиму, що мені, як українському громадянинові, чути подібні заяви співачки вкрай неприємно. Навіщо з таким ставленням до нашої країни представляти її на міжнародній арені? Може, краще представляти якусь іншу, якій співачка більше симпатизує? Варто сказати, що чимало наших конкурсів і відборів проходить вельми непрозоро, викликаючи підозру в корумпованості. Чому саме Гайтана, а не інший співак або співачка? Хто це пояснив і хто в цьому переконав громадськість? Наприклад, я б уважав за краще, щоб нас на Євробаченні представляла моя землячка Джамала, вокальні дані в неї кращі (утім, це моя суто особиста точка зору). Та й з політкоректністю в неї все гаразд, не можу уявити, щоб вона говорила про Україну те, що дозволила собі Гайтана. А колір шкіри Гайтани тут абсолютно ні до чого. І вже якщо представникам "Свободи" треба вибачатися перед нею, як того вимагають Шустер та інші, то й співачці не завадило б вибачитися перед громадянами України за недобрі слова про їхню Батьківщину. З такими заявами про Україну представляти її Європі – аморально.

З расизмом далеко не все так просто й однозначно, як це уявляється багатьом нашим "реєстровим" лібералам. Узагалі, під расизмом розуміють негативне, дискримінаційне ставлення до людей за ознакою кольору шкіри й антропотипу. А колір шкіри й антропотип можуть бути якими завгодно. Це в теорії. А на практиці расизм нерідко трактують як певну расову провину білих перед чорними й кольоровими. Проте в реальному світі існує не лише "білий", а й "чорний", і "кольоровий" расизм. Коли в Карибському басейні виникла незалежна держава колишніх африканських рабів – Гаїті, вона спочатку була представлена двома державними формаціями – негритянською та мулатською. Причому було кілька спроб вирізати африканських франкомулатів за їхній недостатньо темний колір шкіри. А порівняно недавно, в середині XX століття, за часів диктатури гаїтянського президента Франсуа Дювальє ("папа Док"), "чорний" расизм, ненависть до білих були офіційною державною ідеологією. Дуже яскраво ця ситуація описана в романі відомого американського письменника Грема Гріна "Комедіанти", екранізованому Голлівудом з Елізабет Тейлор у головній ролі. У 70-80-х роках минулого століття в гірсько-лісових районах Перу діяла комуністично-індіанська організація, що звалася "Cendero luminoso" – "Сяючий шлях". Її очолював місцевий марксист Абімаель Гусман. Ідеологія сендеристів передбачала ліквідацію й вигнання з країни білих нащадків іспанських переселенців і передавання влади індіанцям.

А зовсім недавно, під час расових заворушень в Англії, виявилося, що якщо темношкірий злочинець стріляє в білого поліцейського, то це звичайний кримінал, а якщо білий поліцейський стріляє в темношкірого злочинця, то це – расизм. А буквально днями ми бачили демонстративне знущання чорношкірого вихідця із Зімбабве Чисори з українських боксерів братів Кличків. Якби Віталій і Володимир дозволили собі таке ставлення до Чисори, як він до них, то українців негайно звинуватили б у всіх смертних гріхах, повісивши на них "тваринний расизм" тощо... А до Чисори ставлення світових і британських спортивних інстанцій, преси та громадських організацій вельми стримане... І чому ніхто не припустив, що до зоологічного хамства щодо українських спортсменів Чисору теж могли спонукати расистські упередження? У чому природа настільки несиметричного ставлення Заходу до "білого" й "чорного" расизму, чому когось однозначно засуджують, а до когось виявляють поблажливість? Уся річ у тім, що Захід відчуває власну нечисту совість. Справді, впродовж століть Захід здійснював жорстокий колоніальний розбій в Африці, Азії й Америці, коли білі полювали на чорних і кольорових, мов на диких звірів, коли чимало західних компаній заробляли величезні кошти на торгівлі африканцями, яких у ланцюгах (тих, хто витримав страшні умови транспортування) привозили на невільничі ринки Америки. Іспанія, Португалія, Британія, Франція, Німеччина, Бельгія, Голландія, Італія створили величезні колоніальні імперії в Африці, Азії й Америці, де вчинили безліч злочинів проти аборигенів. У США афроамериканця навіть на початку XX століття могли лінчувати за один лише нешанобливий погляд на білого. А таблички "лише для білих" почали в демократичній Америці зникати за історичними мірками не так давно. Заходу є за що вибачатися перед африканцями, азіатами й індіанцями. Але Україна ніколи не мала колоній ні в Африці, ні в Азії, ніде. Нам нема за що вибачатися. Українці ніколи не використовували працю темношкірих рабів, українці самі були рабами в деяких державах (особливо "братських"). Нехай Захід не нав'язує нам власну нечисту совість. А якщо ж намагатимуться все-таки прив'язувати українців до цієї чужої відповідальності лише тому, що вони теж належать до білої раси, то що це, якщо не расизм?

У студії Кисельова знову переживували тему про те, чи слід в Україні відзначати 23 лютого, яке з "важкої руки" Кучми стало у нас чомусь "Днем захисника Вітчизни". Якщо нашою Вітчизною вважати не Україну, а Радянський Союз, тоді все правильно. Але більшовицька армія захисницею України ніколи не була. Вона мала інші цілі й завдання. А свою кар'єру в нашій країні почала зі знищення держави українського народу – Української Народної Республіки (УНР). Армія однієї держави – РРФСР – здійснила збройну агресію проти іншої держави – УНР. У студії нардеп Колесніченко виступав проти оголошення Днем захисника Вітчизни дня бою під Крутами на тій підставі, що то була "громадянська війна". Але тоді й похід Червоної армії Росії на Варшаву 1920 р. треба буде визнати громадянською війною (адже Польща теж входила до складу Російської імперії), і агресію 1918 року російських більшовицьких військ у Фінляндії...

А дата 23 лютого абсолютно безглузда, вона не пов'язана ні з якими епохальними подіями, швидше з карикатурними.

23 лютого 1918 р. Німеччина поставила більшовицькій Росії ультиматум, а 24 лютого ВЦВК і Раднарком РРФСР прийняли його. Що ж до легенд про "героїчні подвиги", то їх розвіяв, виступаючи на VII з'їзді партії, сам Ленін: "Ми передбачали, що Петроград буде втрачено нами за кілька днів, коли німецькі війська, що підходили до нас, були на відстані кількох переходів від нього, а найкращі матроси й путиловці, за всього свого великого ентузіазму, залишалися самі, коли вийшов нечуваний хаос, паніка, що змусила війська добігти до Гатчини, коли ми переживали те, що брали назад не здане, причому, це полягало в тому, що телеграфіст приїжджав на станцію, сідав за апарат і телеграфував: "Жодного німця немає. Станція зайнята нами". Тобто Ілліч сказав, що, лише почувши про підхід німецьких військ, революційні воєнмори й озброєні пролетарі негайно кинулися бігти й продемонстрували неабиякі бігові якості, адже від Пскова й Нарви відстань до Гатчини вельми значна. Ось цю героїчну втечу в нас досі й святкують.

Уже при зародженні більшовицька армія продемонструвала свої родові риси. Член Реввійськради 10-ї армії тов. Ворошилова О.Окулов свідчив, що вона була сформована з елементів "декласованої вольниці, яким нічого не треба, лише "трішки різати": кого, за що – це цілковито байдуже. Величезні обози деяких частин, де ховаються тисячі мародерів, дезертирів і ледарів, як сарана, спустошують околиці, пожирають постачання, сіють паніку й розкладання... Частково внаслідок того, що коїть 10-та армія серед мирного населення, й, можливо, найбільше саме з цієї причини, ми ведемо війну серед ворожої країни... У результаті при наближенні наших військ мирне населення нерідко озброюється, чинить нам відчайдушний опір, а при поразці поголовно тікає..."

А комісар Південного фронту Гусєв телеграфував до Москви про "героїчні звершення" Першої кінної армії: "Частини Першої кінної армії тероризують владу, грабують і розстрілюють жителів і навіть сім'ї службовців у Червоній армії, вся худоба викрадається... Результати безчинств уже даються взнаки, ті села, що були на боці радянської влади й далекі від участі в бандитизмі, тепер, навпаки, відчувають страшенну ненависть до Червоної армії та радянської влади". А повноважний представник ВНК на Північному Кавказі Я.Х. Петерс писав Ф.Е. Дзержинському: "Після взяття Ростова білі тікали в паніці, пішли далі, за Батайськ, але армія Будьонного замість того, щоб переслідувати противника, почала займатися грабежами, пиятством у Ростові. Про погроми будьонівців місцеві товариші розповідають жахи".

А ось спогади письменника Ісака Бабеля, котрий служив у Першій кінній: "Їздимо з воєнкомом по лінії, благаємо не рубати полонених... Я не дивився на обличчя, приколювали, пристрілювали, трупи вкриті тілами, одного роздягають, іншого пристрілюють, стогони, крики, хрипи... Пекло. Як ми несемо свободу, жахливо". І це теж нас примушують відзначати щороку 23 лютого... Потім розбита Військом Польським Перша кінна, повертаючись з Польського фронту, ордою прокотилася Україною. Причому гасла були для комуністів досить екзотичними: "Йдемо почистити тил від жидів", "Бий жидів – комісарів і комуністів". Голова надзвичайної слідчої комісії Г.Н. Мельничанський звітував про виявлені злочини: "У Прилуках убито 21 людину, 12 поранених і багато зґвалтованих жінок і дітей. За розповідями обивателів, жінок ґвалтували на вулиці на очах у всіх, багатьох вродливих дівчат взяли в обоз. У Вахнавці 20 убитих, кількість поранених і зґвалтованих невідома, й спалено 18 будинків".

Геройствували й на інших фронтах. Воєнком 1-ї Туркестанської кавдивізії І.Винокуров доповідав: "Становище зараз у Східній Бухарі вкрай плачевне, теоретично ми тут закріплюємо Радянську владу, а практично рубаємо бідноту тисячами. Я тепер абсолютно не уявляю, яка потрібна колосальна праця, щоб примирити з нами населення". При розграбуванні скарбниці бухарського еміра особливо вирізнився майбутній командарм 1-го рангу Бєлов І.П. Як пише білоруський військовий історик В.Бешанов: "У представника ВНК у Туркестані тов. Я.Х. Петерса очі на лоб полізли, коли лише в одного командира Бухарської групи він вилучив мішок золотих зливків, грошей і срібла, настільки необхідних світовій революції". Якщо хтось хоче відзначати подібну дату, то це справа особиста. А от вводити 23 лютого до реєстру державних свят України – абсолютно неправильно, бо воно погано поєднується зі статусом незалежної держави й підриває його. Адже виходить так, що ми вшановуємо прихід до Києва військ Муравйова 1918 р. та вчинений ними червоний терор, коли за декілька днів було вбито близько 5 тисяч киян. Визнання 23 лютого цілком логічно має закінчитися визнанням Леніна, Сталіна та тоталітарного режиму. Але якогось серйозного обговорення цих проблем у студії Кисельова не вийшло. І запрограмував цей провал сам Кисельов, запросивши Н.Вітренко. Кілька хвилин вона навіть просто не давала говорити ведучому, який не зміг її перекричати. Що ж, як говорять на батьківщині Євгенія Олексійовича, – "поделом вору мука", треба все-таки думати, кого запрошуєш в ефір, і передбачати наслідки. Чи інцидент з Олесем Бузиною Є.Кисельова нічого не навчив? Утім, уже не лише політологи, а й звичайні громадяни знають прикмети часу: якщо комусь знадобилося терміново "надути" на екранах рейтинги Н.Вітренко, отже, незабаром вибори...

"День", №38–39

НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТИНІ

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Віктор ЧЕРВІНСЬКИЙ,
кандидат історичних наук, доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка і Київського національного університету технологій та дизайну

Встане правда! Встане воля!
І тобі одному
Помоляться всі язики
Вовіки і віки.
Тарас Шевченко "Кобзар"

Ім'я безсмертного генія України Тараса Григоровича Шевченка уже 73 роки осяває шлях Київського національного університету. Саме завдяки цьому університет явив суспільству і світові зразок досконалої діяльності, в якій поєднано теорію і практику, сформовано тип життя з добра, чеснот і знань, орієнтований на розвиток науки, здатність його вихованців відкривати нове і творити нове та в одночасі бути патріотами своєї землі, своєї Вітчизни.

У Шевченківські дні любимо варто згадати ще про одну визначну подію з біографії Кобзаря, власне, з якої розпочалась його співпраця, що тривала протягом усього життя, з Київським університетом імені Святого Володимира. (Ім'я святителя Русі – України Київського князя Володимира Святославовича, університет мав перших 85 років – із 1834 року по 1919-й).

Як відомо, знайомство з університетом відбулось під час першої поїздки Тараса Шевченка до рідної України, після 14 років розлуки з нею. Таких поїздок, як свідчить його життєпис, було три: перша – 1843–1844 рр.; друга – 1845–1847 рр. і третя – 1859 р. Свої враження від першої незабутньої зустрічі з Києвом Тарас Шевченко описав у поемі "Варнак" (1848 р.):

"Дивлюся,
мов на небі висить
Святий Київ наш великий".

Прибувши до Києва на початку червня 1843 р., Тарас Шевченко відразу ж звернув увагу на університет, який уже рік працював у новому приміщенні (1842 р.), збудованому за проектом видатного російського архітектора В.Беретті у стилі пізнього класицизму. Оригінальне симетричне компонування споруди і лаконізм архітектурних форм надавали їй монументальності, величності та парадності. Головний фасад виходив на площу й щойно прокладену Володимирську вулицю. За наказом царя Миколи І будівлю університету було пофарбовано під дикий камінь, подібно до Зимового палацу в Петербурзі, хоча архітектор В.Беретті пропонував його фарбувати в темно-червоний колір. Після смерті царя первісний (архітекторський) колір будівлі було повернуто.

Згодом Т.Шевченко зустрівся з М.Максимовичем, першим ректором університету, якого він знав як видавця українських народних пісень, філолога й історика. Це знайомство поклало початок їхній дружбі, на все життя. М.Максимович глибоко шанував поезії Т.Шевченка. "Кобзар" Т.Шевченка був для нього настільною книгою. У цей же час Тарас Шевченко завдяки М.Максимовичу знайомиться з П.Кулішем, який тоді викладав історію і географію у Києво-Подільському дворянському повітовому училищі і починав свою літературну діяльність. Хвилюючою і приємною була для поета зустріч в університеті з вихователем Академії мистецтв у Петербурзі, однокашником видатного художника К.Брюллова, учителем малювання в університеті К.Павловим. Тарас Шевченко добре розумівся на численних картинах К.Павлова ("Тесляр", "Портрет невідомої", "Няня Фекла", "Портрет художника", "Діти художника", "Церква Спаса у Полтаві" та ін.), вчився на них художній майстерності і високо цінував талант автора. У повісті "Близнецы" він вивів К.Павлова в образі учителя малювання, у якого навчався герой повісті Саватій Сокира – вихованець Київського університету.

У травні 1843 р. за ініціативою ректора університету М.Максимовича і згодою царя Миколи І при генерал-губернаторстві було створено Тимчасову комісію для розгляду давніх актів (Київська археографічна комісія), до роботи в якій долучився Тарас Шевченко під час другого приїзду в Україну. У Київській археографічній комісії він працював з 10 грудня 1845 р. до 1 лютого 1847 р. на посаді художника, одержуючи зарплату у розмірі 150 крб. сріблом на рік. Участь у роботі цієї установи не лише забезпечувала Кобзаря постійним заробітком, а й розширювала коло знайомств серед вчених університету і культурних діячів України, давала змогу постійно займатися малюванням і поезією, археологією і етнографією, а також подорожувати Україною та спілкуватись з співвітчизниками.

Подорож по містах і селах України, записи народних пісень, огляд історичних пам'яток наштовхнули Тараса Шевченка на роздуми і філософські узагальнення. У повісті "Прогулка с удовольствием и не без морали" він писав: "От берегов тихого Дона до кременистих берегов быстро текущего Днестра одна почва земли, одна речь, один быт, одна физиономия народа; даже и песни одни и те же. Как одной матери дети".

Загалом служба поета в Київській археографічній комісії мала для нього велике значення. Він виявив неабиякий інтерес до соціально-економічної та політичної історії України, про що свідчать зібрані у великій кількості історичні документи: витяги з актів про землеволодіння поміщиків і становище кріпосних селян, скарги, прохання тощо. У своєму щоденнику він записав, що безмежно любить археологію та поважає людей, які присвятили себе цій таємничій матері історії.

Захоплення Тараса Шевченка творчою науково-пошуковою працею зрозумілі. Адже він сам мріяв стати викладачем університету. Успішно закінчивши Петербурзьку Академію мистецтв і здобувши звання некласного художника, Тарас Шевченко переїхав до Києва.

Саме в цей час в університеті з'явилась вакансія учителя малювання – у зв'язку з виходом на пенсію К.Павлова. На цю скромну посаду претендували кілька осіб, які взяли участь у конкурсі: український художник-портретист і архітектор П.Шлейфер, поміщик з Подільської губернії художник Наполеон Буяльський, академік Академії мистецтв Й.Габерцеттель і Тарас Шевченко.

У своїй заяві попечителеві Київського учбового округу Тарас Шевченко писав, що, закінчивши курс навчання в Академії мистецтв у майстерні Карла Брюллова і присвятивши себе виключно "вивченню художнього боку нашої вітчизни", бажає передавати набуті знання молоді. Окрім викладання живопису, Тарас Шевченко зобов'язувався виконувати безплатно всі доручення начальства щодо літографування в університеті.

За своєю обдарованістю, освітою, практикою художника і віком, а також підтримкою самого К.Павлова, Т.Шевченко мав усі підстави для того, щоб зайняти посаду вчителя малювання в Київському університеті.

Остаточне рішення про заміщення вакантного місця мав прийняти міністр народної освіти С.Уваров, який затребував для цього з Академії мистецтв відповідні документи про діяльність і успіхи у живопису Т.Шевченка. За поета клопоталась перед міністром народної освіти княжна В.Репніна, мати якої доводилась рідною сестрою дружини С.Уварова. 21 лютого 1847 року С.Уваров надіслав попечителеві Київського навчального округу згоду про призначення "на вакантну посаду вчителя малювання при університеті Св.Володимира некласного художника Шевченка у вигляді експерименту на один рік для виявлення його здібностей...".

З отриманням цього розпорядження міністра 2 березня 1847 року попечитель наклав на нього резолюцію: "До виконання", а також наказав витребувати з Академії мистецтв відповідні документи про Шевченка та звернутися до генерал-губернатора, щоб одержати згоду від нього на призначення поета на посаду вчителя малювання з одночасним виконанням ним обов'язків співробітника Київської археографічної комісії.

Принагідно треба відзначити, що постійно опікувався вирішенням справи про заміщення вчителя малювання професор історії М.Костомаров, до якого у зв'язку з цим звертався Т.Шевченко. Довідавшись про позитивне вирішення цієї справи, він 13 березня 1847 року написав поетові листа: "Тарасе! ...я запевне дізнався, що тебе вже наставлено наставником малярського іскуства в університеті] Св.Влад[имира], "у виде опыта", як кажуть". Цього листа поет, що перебував тоді на Чернігівщині, не одержав. Як відомо, там Тарас Шевченко працював над передмовою до нового видання "Кобзаря" і дописував поему "Відьма" ("Осика"), гостюючи у братів А. та І.Лизогубів, а потім у князя М.Кейкуатова.

Але на той час царському урядові вдалось викрити Кирило-Мефодіївське товариство, до якого належав і Тарас Шевченко. Надійшов наказ арештувати усіх кирило-мефодіївців і відправити до Петербурга. На переправі через Дніпро на поета вже чекали жандарми.

Апостолу правди і науки, геніальному поету і талановитому художнику Тарасові Григоровичу Шевченку не довелося працювати вчителем малювання в Київському університеті. Самодержавна влада не допустила його у цей визначний навчальний заклад і жорстоко покарала за участь у таємному товаристві та за революційні твори. Проте Тарас Шевченко навічно залишився в пам'яті викладачів і студентів університету того часу, нинішніх і майбутніх. Такий вирок національної історії України, в якій золотими літерами вписана літературна, художня, суспільно-політична державницька діяльність українського генія Т.Шевченка та історія Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ці дві складові нашої історії акумулюють духовний набуток справжньої української, національного патріотизму, вселяють оптимізм і віру нинішнім і прийдешнім поколінням у щасливу долю незалежної, соборної Української Держави.

Тарас ШЕВЧЕНКО

"ІСАЯ. ГЛАВА 35"

І спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна одпочинуть,
Кайданами куті!
Радуйтеся, вбогодухі,
Не лякайтесь дива, –
Се Бог судить, визволяє
Довготерпеливих
Вас, убогих. І воздає
Злодіям за злая!

Тойді, як, Господи, святая
На землю правда прилетить
Хоч на годиночку спочить,
Незрячі прозрять, а кривиє,
Мов сарна з гаю, помайнують.
Німим отверзуться уста;
Прорветься слово, як вода,
І дебрь-пустиня неполита,
Зцілющою водою вмита,
Прокинеться; і потечуть
Веселі ріки, а озера
Кругом гаями поростуть,
Веселим птаством оживуть.

Оживуть степи, озера,
І не верствовії,
А вольнії, широкії,
Скрізь шляхи святії
Простеляться; і не найдуть
Шляхів тих владики,
А раби тими шляхами
Без гвалту і крику
Позіходяться докупи,
Раді та веселі.
І пустиню опанують
Веселії села.

АКЦЕНТИ

ВІРОНЕНАВИСНА ЄРЕСЬ

Арсен ГУДИМА

Як відомо, на двадцять другому році нашої Незалежності імпершовіністичні сили прагнуть моделювати духовно-політичну ситуацію в Україні. Не стихає зловісне питання про двомовність. Національною проблемою сьогодні звучить інформаційний простір аж до… вимоги створення "Русского мира". Вдумаємось – на основі "сохранения единства Киевской традиции", що, мовляв, забезпечило, скажемо простішою мовою, не що – небудь, а новоспечену "русскую цивилизацию"?!

Невипадково більмом в оці стало Київське християнство – історичне джерело Українського православ'я з одвічними традиціями нашого народу. Завдяки численним дослідженням самобутності українства та "віри батьків" повіяло "європейськістю" зі сторінок історії княжих часів та пізнього (XVI-XVII ст.) середньовіччя України. Це філософська та педагогічна думка, поезія, театральне (інтермедія) та ораторське (церковна проповідь) мистецтво, знамените "Козацьке бароко" в храмовій архітектурі, партесний (багатоголосний) хоровий спів з відомими і невідомими для нас вченими, літераторами, диригентами та композиторами, що можна синтезувати в духовних витоках Киево-Могилянської колегії (першого університету на Сході слов'ян), богословської діяльності Петра Могили, братських шкіл ще з кінця XV століття.

Звернемо увагу лише на узагальнення відомого історика Української Церкви першої половини XX століття І.Власовського : "Не можна казати про стопроцентову грамотність в XVII ст. українців…, але все ж таки в Україні, де кількість парафіяльних шкіл була велика, процент грамотності був далеко вищий, ніж в Московщині. Крім того, – і це важне – український простий народ цінив освіту, прагнув її і пишався нею, як і своєю більш високою матеріальною культурою та всім укладом свого життя… " (І.Власовський. Нарис історії Української Православної Церкви. – К., : Либідь, 1998.– Т II .– С211)

Що стосується Московщини тих часів, то її самоізоляція від соціального поступу на засадах Реформації, Просвіти та Гуманізму дивувала країни Західної Європи ще в середині XVII ст. архаїчним способом життя. Була навіть думка відрядити спеціальну експедицію з однією метою: чи московитів можна вважати християнами? Близьким до цього є узагальнення академіка (друга половина XIX століття) А. Пипіна, що в Московському царстві панував "церковний фанатизм, вражда к науке, упрямий застой, нравственное одичание и ожесточение…" (А.Пипин История Русской литературы. – СП.б, 1902. – ТІІ. -С. 380)

Цезаропапіська ідеологія, замішана на віронетерпимості, ритуалізмі, догматизмі та ненависті до іновірців, творила "дике відчуження", а разом з ним "хвору уяву", що спотворювало почуття "здорового глузду" в масштабах всього суспільства. Наука – світло знань було оголошено "отродьем дьявольским". Від "батюшки-царя" до "простолюдія" загальновживаним прислів'ям стало: "Кто латыни научился, тот с верного пути сбился".

Озлоблена зневага до надбань освіти та культури не обминула понять "вчитель" і "богослов". Як же можна титулувати цими іменами при діючих "помазаниках" – цареві та його підручному патріархові? Адже вони "ниспосланы творением", що стало надбанням "раболепия" ціною гідності особи в етнічній психології московитів.

А тому їхати в Московію зі словом просвіти було небезпечно. За найменшу спробу вплинути на "застояні недоречності" московської церкви силою європейської освіти чи навіть "учить греческую грамоту и латынь", в яких нібито "еритичество есть", багатьох чекало ув'язнення або повільна смерть на засланні.

Політичний (1654), а за ним церковний (1686) "Переяслав" пробудили з патріархальної дрімоти Московщину. Україна стала житницею Московії не лише хлібом, але й "європеїзованим розумом". Згідно з указом його величності вимушено переселяли в Білокамінну та інші міста, за словами В.О. Ейнгорна, дослідника зв'язків "малороссийского духовенства с московским правительством в царствование Алексея Михайловича", "глупой Московской Руси" діячів науки, культури, відомих богословів, які створили систему освіти в Московії, вплинули на реформу церкви, відповідно – на життя панівної верстви суспільства.

У "виявленій" гостинності "не другорядне значення мали, – наголошує І. Власовський, – й політичні міркування…" з метою об'єднання народів і асиміляції "за допомогою вироблення погляду на співпрацю у перебудові державного життя". А це, звісно, мало паралізувати мрії "про політичну і церковну незалежність України", виснажити її культурні сили та "ослабити прагнення до незалежності" (І. Власовський Нарис історії Української Православної Церкви. – К. : Либідь, 1998. – Т. ІІІ. – С. 189).

Це свідчить про те, чому "без Украины нет России", як призналися самі собі "білі" та "червоні" загарбники України; чому без України не може бути "Русского мира", ціною нашої історичної самобутності; чому питання про статус Києво-Печерської та Почаївської Свято-Успенської лаври необхідно розглядати в контексті агресивної політики "північного сусіда", який розглядає УПЦ МП та зомбованих в Україні, як силу та "будівельний матеріал" оновленої імперії.

Невипадково починає набирати обертів науковоподібне та не без "єресі" богословське заперечення Українського православ'я. І це звучить у "дискусійному клубі імені (промовисто) Сковороди" за участю (не менш промовисто) голови Відділення зовнішніх церковних зв'язків Московської патріархії. За даними його організаторів, у члени клубу (звернемо увагу) залучені політики, вчені, бізнесмени, діячі культури і освіти, відомі політологи і журналісти, звідки повинен литися цинічний бруд на історію України та Українське православ'я з метою спотворення нашої дійсності в інтересах "братнього народу" та його "єдиновірного (канонічеського) віровизнання".

Українофобів дратує поняття "ментальність", тобто "народна душа", або "національний характер", що здатне конкретизуватися в понятті "україноментальність" і, для них найстрашніше, – "україноментальні властивості". Напрошується незворотнє питання: яка ж тоді "російська ментальність" і ще гірше – "російськоментальні властивості"? Відповідь виникає сама собою, коли згадати: "Кохайтеся чорнобриві, та не з москалями…" (Т. Шевченко).

Яким треба бути "імпернахабою", щоби після численних (понад півтора сотні разів) заборон української мови та відкрито-скритого русифікування у наш час тішити себе, що селяни ще у 60-80 роках позаминулого століття "вкрай неоднозначно сприймали українську мову". Їх бентежила "непрестижність, неможливість з її допомогою "вийти в люди". І ще, не менш цікаво, "в літературній мові, створеній українофіломанами-інтелігентами, вони не пізнавали звичну для себе рідну мову". Це сьогодні звучить не де-небудь, а в дисертації на здобуття "наукового ступеня" (Див. Т. Потапова. Селянство в уявленнях української інтелігенції в 60-80 років XIX століття. – Дніпропетровськ, 2008. – С.95, 100).

Насамкінець звернемо увагу на "шедевр" богословської думки Московського православ'я. В "Почаївському листку" можна знайти "застережливо-благодатну" думку: якщо ви глибоко практикуючий християнин у світлі християнських чеснот і навіть постраждали за Христа, але … не відвідуєте благодатної церкви (звісно Московського православ'я), то вас чекає "гієна вогняна". Чому? Та тому, що не сповідуєте "істинної віри" (яким є Московське православ'я), не відвідуєте благодатної (єдиноспасенної) Церкви не кого-небудь, а богоносного (московсько-православного) народу, який живе на "святій Русі", під скіпером "Москви – Третього Риму".

Ось і добрались до імпершовіністичної антигуманної суті Московського православ'я, яке тільки одного себе бачить у християнському світі, що наводить на думку про однотипний стиль що цареславної, що більшовицько-московської колонізації України. Спочатку силою режиму довести до самовідречення, щоби створити видимість – все "відбувається добровільно", все "по волі трудящих" у стані "на всіх язиках все мовчить, бо благоденствує" (Т.Шевченко). Це дає нам право сказати: чи не прийшла пора оголосити віроненависну єресь богопротивною сектою в християнському світі?

Тернопіль

А МОВА – ЯК МОРЕ

НАЙВЕЛИЧНІША І НАЙСВЯТІША

Світлана ДОРОШЕНКО,
заступник голови Севастопольського об'єднання Всеукраїнського Товариства "Просвіта" ім.Т.Шевченка

Бог чи універсальний закон всесвітнього існування вділив кожному народові його неповторну мову не тільки як інструмент взаєморозуміння, а й пізнання й осмислення навколишнього світу. Як кожна людина по-своєму сприймає дійсність, так і кожна мова по-своєму відображає явища, і завдяки різноманіттю мов людство найбільш повно і докладно відтворює картину світобудови. Без тої чи іншої мови вселюдське уявлення про світ буде неповним. Тому кожен народ зобов'язаний дбати про цей дар, захищати його, розвивати, вдосконалювати, помножувати його можливості й ефективно використовувати. Народ, який не чинить цього, грішить проти найвищої сили і зникає як народ.

Рідна мова – та, яка вироблена народом на його споконвічній території і пристосована саме до його умов існування, до його способу думання. Вона є рідною не тільки для всього народу, а й для кожного індивіда, що належить до нього, незалежно від того, з якою мовою він зіткнувся при появі на світ. Рідна мова – це мова предків і землі, а не мова, привнесена ззовні. Вона не тільки засіб спілкування, а й могутній інструмент мислення, пізнання світу і творчого поступу. Якщо спілкуватися можна будь-якою мовою, аби тільки володіти нею, то мислення й пізнання світу, а отже й інтелектуальний розвиток найуспішніше здійснюється рідною мовою. Рідна мова сприяє якнайповнішому виявленню творчих можливостей людини. Тарас Шевченко, який більшу частину свого життя, починаючи з 15 років, провів у російськомовному середовищі, досяг найвищої майстерності в творах, написаних українською мовою, і тим збагатив скарбницю нашої і світової культури. Володимир Сосюра (і не тільки він в Україні) починав писати вірші російською мовою, але видатним поетом став тільки тоді, коли перейшов на рідну мову. Бувають і винятки, як М.Гоголь. Але в геніального Гоголя синтаксис і склад мови та мислення, характер світобачення повністю українські, тільки слова російські і то не завжди. Отже, саме рідна мова якнайкраще сприяє розвиткові як окремих людей, так і суспільства в цілому. Тому в кожній країні боротьба за розвиток суспільства поєднується з боротьбою за утвердження єдиної національної мови, як вінця національної безпеки. Прикладом цього є Італія, Чехія, Ізраїль, Естонія, Латвія, Вірменія, Грузія.

Багато уваги мовним питанням надають у Росії, Польщі, Німеччині, Іспанії, Японії, Франції та інших країнах, справедливо вбачаючи і ній важливий чинник соціального поступу.

Стартова ситуація в Україні була краща, ніж вона біла свого часу у Франції, Італії, Індонезії чи Ізраїлі під час їхнього державного становлення. Українською мовою вільно володіло в Україні за переписом 1989 року 80 відсотків громадян (40399897 осіб). Розуміють її практично всі. В Україні є оригінальна і перекладна література, є словники української мови, є інтелектуальні сили, здатні забезпечити навчальний процес. Потрібна правильна мовна політика держави, яка б повернула зденаціоналізовану частину українського народу до рідної мови, а національним меншинам дала б змогу зберегти свої мови і оволодіти державною мовою в повному обсязі.

Мовою єднання, консолідації суспільства на українській землі може бути тільки українська мова. Це мова більшості її населення. Нею повинні оволодіти всі, хто хоче бачити Україну незалежною, квітучою, демократичною Батьківщиною. Будь-які спроби ігнорувати українську мову як державну тільки затягнуть нашу духовну і економічну кризу. Надання мові іншої країни статусу державної означало б приректи свій народ на другорядність, меншовартість, духовну залежність. Тільки користуючись рідною мовою і активно розвиваючи її, кожен народ може успішно виконувати свою місію на землі. Немає кращих і гірших, вищих і нижчих мов. А є мова рідного народу, яку не може замінити жодна інша. Вона і найвеличніша і найсвятіша. А той, хто її зневажає, обкрадає себе і своїх нащадків.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

БУЗИНА ЧИ БУР'ЯН?

Дарій СВІТЛИЙ

Мій онук-п'ятикласник мав вивчити вірш Т. Шевченка N. N. ("Мені тринадцятий минало").

Дістаю "Кобзар". Читаємо. "А в моєму підручнику не так!" – заявляє онук. Дивлюся підручник (Оксана Івасюк, Ніна Ґуйванюк, Валентина Бузинська. Українська література. Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Львів: Світ, 2005. На звороті сторінки вказано "…з навчанням російською мовою…") – справді НЕ ТАК. Відразу зринули в пам'яті фальсифікації творів Т. Шевченка за доби московського окупаційного режиму в Україні. Зринули в пам'яті події навколо однієї моєї публікації в газеті "Дзвін Севастополя".

Мала бути надрукована в ній моя стаття "Як довго несвідомі українці будуть карати-мучити душу Тараса Шевченка?", а редакція подала статтю під заголовком "Як довго каратиметься душа Тараса Шевченка?" (№ 1-2, січень 2000 р.). Йшлося в ній про те, що ми не лише не виконали Шевченкового ЗАПОВІТУ, а й викинули головну його суть. Пояснив у статті читачам, про чию кров ідеться у рядках

Як понесе
У синєє море
Кров ворожу… отоді я
І лани і гори –
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися… А до того
Я не знаю Бога.

В іншому числі газети були опубліковані ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ Миколи Міхновського, які дуже не подобаються московитам. Народний депутат Верховної Ради АРК Родівілов (фактично – представник імперської п'ятої колони у непотрібній, на мій погляд, владній структурі) поскаржився в прокуратуру Севастополя на головного редактора газети: вказував на мою статтю, на ЗАПОВІДІ Міхновського та наполягав на неприпустимості таких публікацій. Як відомо, позиція Москви і представників її п'ятої колони в Україні щодо українства зводиться до формули: "Ми заперечували, що ви, українці, є на світі, ми винищували вас усіма можливими способами, але ви про це мовчіть!" Головного редактора викликали на допити в прокуратуру…

Отож: у шкільному підручнику для п'ятикласників із тексту Пророка викидають найсуттєвіше, а одні слова замінюють на інші. Що це?! Педагогічний прийом? Чий? І чи не для того подають "педагоги" цей вірш у п'ятому класі, щоб не розтлумачувати його зміст у останньому класі загальноосвітньої школи, коли учні вже здатні сприйняти твір у всій його повноті? Адже, що не кажи, а вікові особливості дітей це ніхто не скасовував. Давайте поміркуємо разом. Тримаю перед очима тексти цього твору з двох книг: Кобзар. – Київ: Державне видавництво художньої літератури, 1960. – 607 с. та Малий кобзар. – Київ: Веселка, 1979. – 384 с. Цитую фрагмент твору:

Уже прокликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся богу… І не знаю,
Чого маленькому мені
Тойді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!

Так у "Кобзарі". У "Малому кобзарі" та шкільному підручнику надруковано не "тойді", а "тоді", крім того, в шкільному підручнику – не "прокликали", а "покликали". В підручнику пояснено, що "кликати до паю" – означає звати до організованого коштом пана спільного обіду на панському дворі для кріпаків, які обслуговували цей двір.

Певне, заміна "тойді" на "тоді" на зміст тексту не впливає, хоча спеціалісти з історії мови можуть висловити незадоволення. А ось заміна "прокликали" на "покликали" спотворює зміст твору. Адже кликати мали не один раз, а, скажімо, трьома ударами з певними інтервалами у дзвін: бо ж мали зібратися до столу всі, кому належить. А Тарас пас ягнята ген за селом. Та й інші кріпаки могли працювати десь далеко від двору. Покликали – це з першого удару в дзвін, а прокликали – це після останнього удару. Але йдеться, переконаний, у закладеному автором змісті про набагато важливіше, а саме: він, Тарас, голодний кріпак, міг і обід втратити, задумавшись над складними проблемами буття. Саме на цьому наголошує автор словом "прокликали". І це лише зав'язка твору. Розв'язку ж твору, написаного на засланні в Орській фортеці тридцятитрирічним зрілим майстром слова, філософську розв'язку (!) великий наш мислитель подає в заключній частині твору, яку зі шкільного підручника викинули (знищили!), як і головний зміст ЗАПОВІТУ із пісні!

І щоб ту філософську розв'язку збагнути, треба уважно сприйняти переливи емоцій пастушка Тараса, художньо змальовані ним пізніше, на засланні, у тексті твору, починаючи зі слів "Та не довго сонце гріло, // Недовго молилось"… і закінчуючи словами "І ми, жартуючи, погнали // Чужі ягнята до води", звернувши увагу на метафору про сонце:

Запекло, почервоніло
І рай запалило.

А ось тепер про останню частину твору, в підручнику викинуту:

Бридня!.. а й досі, як згадаю,
То серце плаче та болить,
Чому Господь не дав дожить
Малого віку у тім раю.
Умер би, орючи на ниві,
Нічого б на світі не знав,
Не був би в світі юродивим,
Людей і [бога] не прокляв!..

Тут у ПРОРОКА речення зіткані з гіперболізмів, які доступні для осмислення лише на тлі його пророчого "караюсь, мучусь, але не каюсь". Геніальний наш поет дає порівняння двох різних життєвих шляхів.

Один шлях: життя безпросвітно неграмотної людини в неволі з коротким віком, яка і таке життя вважає райським, в рабстві оре чужу ниву і помирає там.

Інший шлях: життя з духовними муками вільної освіченої людини, яка присвятила себе, всі свої сили і здібності боротьбі за звільнення отих пригноблених людей із соціального і національного рабства, життя небезпечного, за умовами схожого в сприйнятті людей несвідомих і малосвідомих з життям юродивого (божевільного), який нібито вправі людей і Бога прокляти.

Тут геніальним поет-філософ ставить на кін вибір одного з життєвих шляхів для українців.

Хіба ж це не питання для розгляду і осмислення його молодими українцями і українками перед отриманням атестату зрілості, а не у п'ятому класі?!

А оскільки програму визвольної боротьби українства, розроблену Т.Шевченком у художніх формах, у політичний формат переклав великий Українець Микола Міхновський, доцільно, з усіх точок зору, допомогти молодим українцям і українкам у виборі життєвого шляху ще й текстом із його програмової праці , фрагмент якої цитую:

"Одно можна сказати, що первозвісника сучасного політичного українства – Шевченка не зрозуміло ні його власне покоління, ані поблизькі до нього. Коли Шевченко своїми стражданнями й смертю освятив шлях боротьби за волю політичну, національну та економічну українського народу, то поблизькі до нього покоління з так званого

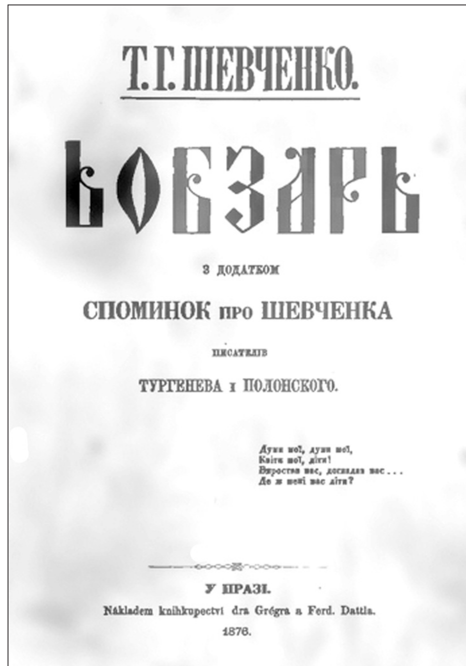

Т. Г. ШЕВЧЕНКО.

КОБЗАРЬ

З ДОДАТКОМ

СПОМИНОК про ШЕВЧЕНКА

ПИСАТЕЛІВ

ТУРГЕНЕВА і ПОЛОНСКОГО.

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас…
Де ж мені вас діти?

У ПРАЗІ.

Nákladem knihkupectví dra Grégra a Ferd. Dattla.

1876.

українофільського табору на своїм прапорі написали: "Робім так, щоб ніхто ніде не бачив нашої роботи!" Ці покоління "білих горлиць" своїм псевдопатріотизмом деморалізували ціле українське суспільство в протязі півстоліття. Налякані стражданнями Шевченка, а почасти й прикростями, яких зазнали його товариші, ці покоління виплекали цілий культ страхополохства, виробили цілу релігію льояльности, ці покоління своїм нечуваним сервілізмом, своєю бездійством, своєю незвичайною інертністю відіпхнули від себе цілий ряд рухів молоді, що стояла на українсько-національному ґрунті. Ці покоління зробили український рух чимсь ганебним, чимсь смішним, чимсь обскурантним! Ці покоління надали українофільству характер недоношеної розумом етнографічної теорії. Ці покоління самі найліпше назвали себе українофілами, цебто людьми, що симпатизують Україні. Вони не хотіли навіть звати себе українцями. Тактика й політика українофілів довела до того, що ціла молода Україна з відразою від них одсахнулася, симпатій же старої України вони не змогли собі приєднати. Таким чином українофіли лишилися без потомства, і сучасна молода Україна вважає себе безпосереднім спадкоємцем Шевченка, а її традиції йдуть до Мазепи, Хмельницького та короля Данила, минаючи українофілів. Між молодою Україною і українофілами немає ніяких зв'язків – крім однієї й фатальної зв'язі – своєю кров'ю заплатити за помилки попередників" (Микола Міхновський. Самостійна Україна). Текст написаний у 1900 році, а ніби – сьогодні для нинішньої молодої України.

"Звичайно!" – погодяться педагоги-автори шкільного підручника і педагоги з Міністерства освіти і науки України, якщо вони не "бузина" чи "бур'ян" від педагогіки. Якщо ж не погодяться, то тому, що не для 5-го класу ці тонкощі. Так і я ж про це! А ще про таке: якщо подати в 5 класі цей вірш, сфальсифікований усуненням з нього найсуттєвішого, а згодом, скажімо, в 11-му класі не повернутися до цього твору, то що це?! Скажете, не передбачено програмою з літератури! А хто ж і для чого так складає програми?! Та й не лише про літературу йдеться. Мені довелося викладати в 11 класі надзвичайно актуальний і складний предмет "Людина і суспільство". В підручнику, за яким учні вчилися, є посилання на праці десятків всесвітньо відомих філософів, соціологів, політологів, а от аналізу поставленого на кін Т. Шевченком і М. Міхновським питання, про яке йшлося вище, немає. На жаль! Бо в українських реаліях це мало б бути.

Чи все ж немає пророків у своєму краї? Для українців є! Ворогам України дуже хочеться, щоб у нашому краї їх не було.

Та повернемося до призначення підручника.

Автори підручника не пояснили, на жаль, який сенс вони вкладають у винесену на титульний лист інформацію про призначення підручника: "для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин", а на звороті листа – "з навчанням російською мовою". Не пояснили, чим відрізняється цей підручник від підручника для закладів з навчанням державною мовою. Цією неповною інформацією вони провокують запитання, особливо на тлі успадкованого від радянської московської імперії ганебного стану, коли не тільки нечисленні нацменшини були нахабно помосквлені, бо не мали сили чинити належний опір знищенню своєї мовної самобутності, а й численні нації трагічно постраждали від лінгвоциду та геноциду.

Ба, більше. Цією неповною інформацією замовчано той факт, що величезна кількість учнів-українців (представників титульної державотворчої нації) нині на своїй етнічній землі у своїй визнаній світом національній державі перебувають на становищі, яке важко кваліфікувати. Принаймні мені не доводилося зустрічати відповідний науковий термін. Це становище, коли в теперішній Україні нацменшина колишніх московських окупантів, які проводили системні нацистські заходи з лінгвоциду та геноциду проти українців, блокує процес відродження України, утримує тих учнів-українців в чужомовних (і чужих за духом!) навчальних закладах.

Проаналізувавши тлумачення категорій: анклав, гетто, резервація, окупація, дійшов висновку, що жодна із них адекватно не визначає описаного вище становища. Найвідповіднішою видається категорія "окупація" – в сенсі пролонгації дії московсько-окупаційного режиму уже в самостійній Україні, але й вона натикається на суперечність. Адже Великий Тлумачний Словник сучасної української мови трактує категорію "окупація" як "тимчасове захоплення частини або всієї території однієї держави збройними силами іншої держави". Та оскільки в інститутах Національної Академії Наук України окопалися науковці проімперського гарту, які не спромоглися ще й дотепер розтлумачити, скільки ж то років означає записане в Конституцію України словосполучення "тимчасове перебування іноземних військових формувань" на нашій території, то наукового тлумачення становища з учнями-українцями, позбавленими можливості в своїй державі навчатися державною українською мовою в україномовній школі певно ще довго не дочекатись. А таке визначення потрібне! Причому таке, яке сприяло б усвідомленню народом необхідності визволення з-під чужоземного ярма (йдеться про ярмо мовне, але ж на власному національному досвіді знаємо, що для реалій України мовне ярмо трансформується в московсько-імперське духовне ярмо, а там, дивись, і до "прінужденія к міру" силою зброї недалеко; таке вже було в минулому і готується тепер п'ятою колоною імперської Москви в Україні) і зобов'язувало б державні інституції забезпечити всім українцям "рідну мову в рідній школі".

Насамкінець з'ясував, що вже підручник для учнів з "рідною мовою в рідній школі" (Олена Міщенко. Українська література. Підручник для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Київ: Ґенеза, 2007) вірш N.N. ("Мені тринадцятий минало") подає без знущання над текстом. Але знову ж таки не можу погодитися, що суть твору, його філософію семикласники зможуть осягнути. На заваді ті ж самі вікові особливості…

ДОБРОДІЙНІСТЬ

"ХТО НИНІ НА ЧУЖІ ДІТИ РОБИТЬ?"

"Моя донька навчається в 10 класі. Мріє стати вчителькою. Вчиться дівчинка гарно. Але я не впевнена, що буде мати аж такий високий бал на тому ЗНО, щоб навчатися за державний кошт. Бо ж школа наша сільська – ні гуртків, ні репетиторів. Сусідка вповіла, що вичитала в вашій газеті про пана Лопушанського, який нібито допомагає дітям, дає гроші на якісь курси в Добромилі і в Старому Самборі, і що в Старому Самборі беруть дітей навіть з десятого класу. Газети тої вона мені не дала, казала, хтось узяв читати і не віддав. А я, знаєте, не повірила. Бо, думаю собі, хто нині є такий дурний, аби на чужі діти робив. Та ж то не малу копійку треба дати. От, кажу до малої, хтось собі рекламу робить. Але де нині молоде хоче маму слухати! Голову мені проїла тими курсами. Аж чоловік каже: пиши, Ганю, до тої газети, вже вони брехати не будуть. То, скажіть мені, добрі люди, чи справді той Лопушанський помагає людям, чи, може, має якусь вигоду з тої реклами? І чи приймуть мою дитину на ті курси, коли вони ще є, чи то тільки міських дітей беруть?

З повагою Ганна САВКА, Старо-Самбірський район Львівської області"

Круглий стіл на тему "Майстерність педагога – фундамент професіоналізму учня". В центрі – А.ЛОПУШАНСЬКИЙ

Ось такий лист. Читаю, і прикро мені й радісно водночас. Щоправда, більше прикро, бо живемо в такий час, коли в добро, щирість і безкорисливість більшість українців перестала вірити, і не безпідставно. Бо так мало людей сьогодні читає пресу. А, з іншого боку, чи справді є що читати… Бо, нарешті, те, що має бути нормою для людського суспільства, що, зрештою, є однією з найважливіших християнських заповідей: возлюби ближнього, – сприймається навіть не, як хоч поодиноке, але нормальне явище, а як, щонайменше, дивацтво. Вже звикли, що, як торкнешся простягнутого, наче на допомогу, пальця, тобі відхоплять руку.

А радісно мені, що є ще на нашій українській землі люди, здатні бачити й робити більше, ніж потрібно для власної користі. Так, пані Ганно, це я про мецената Андрія Лопушанського, не якогось, певне, віртуального, як Ви пишете, а реального, живого чоловіка, який, зрештою, не так уже й багато хоче. Тільки знати, що не марно живе на цій землі, що залишить по собі гарний слід і добру пам'ять. Можу засвідчити, що це дійсно так, бо не раз була на освяченні церков, які він допомагав будувати або реставрувати, відкритті пам'ятників і пам'ятних знаків на відзнаку важливих історичних подій або вшанування видатних людей, бачила й чула про інші його добрі справи. Жодного разу я не запитала його, чому й навіщо він це робить. Не було нагоди. Але я бачила, як він щиро радіє, коли люди приймають його дар. Така радість не може бути фальшивою. Зрештою, силоміць грошей з його кишені ніхто не витягував. Особливо багато робить Андрій Лопушанський для дітей і молоді. Бо знає: якими виростуть наші діти – такою буде Україна. Але про все це краще за мене розповість директор Благодійного фонду Андрія Лопушанського ***Орест Бонк***, якого я ознайомила з Вашим листом.

– Пане Оресте, найперше – про курси. Адже це найголовніше, що цікавить нашу читачку.

– Це курси від Національного педагогічного університету ім.М.Драгоманова, що в Києві. Започаткували ми їх у 2005 році в Добромильській середній школі. Перші слухачі – цього року вже випускники університету. Недавно такі курси відкрилися ще і в Старому Самборі, в СШ №1. Після їх закінчення, звичайно, з гарним результатом – до 20 балів, випускники мають реальний шанс стати студентами педуніверситету державної форми навчання, бо до балів, які вони отримують при ЗНО, додаються ще й бали, отримані на курсах.

– Ми вже писали про те, що, крім одинадцятикласників, в Старосамбірській середній школі №1 дозволили навчатися на курсах і десятикласникам. Чи зможе дочка пані Ганни приєднатися до них?

– Гадаю, що так. Втім, це тільки моя думка. Навчання вже почалося. Групи сформовані. Однак, не треба хвилюватися: якщо вона запізнилася цього навчального року, то з наступного вже зможе записатися першою. Курси безплатні. Єдина незручність для дівчинки – доведеться добиратися в райцентр, бо навчання проводиться після уроків і в суботу. Але це набагато дешевше, ніж платити репетиторам, а головне – надійніше. Так що раджу не гайнувати часу, а якнайшвидше зголоситися до СШ №1 у Старому Самборі.

– Курси – не єдиний проект Фонду, адресований дітям шкільного віку. Минулого літа ви багато уваги приділяли їх відпочинку й оздоровленню.

– Чому тільки минулого літа? Ми й зараз влаштовуємо школярам одноденний відпочинок в оздоровчо-відпочинковому комплексі "Женева" в Трускавці. Адже не всі вони мали можливість набратися сили влітку. Крім того, діти зараз не споживають належної кількості вітамінів, а тому дуже швидко втомлюються. До того ж, вони мало рухаються. Для загартування плануємо їм максимально рухливий день – плавання, різні ігри. Повертаються дуже задоволені. Дітям з малозабезпечених сімей, хворим, сиротам влаштовуємо кількаденний відпочинок, причому разом з батьками чи опікунами.

Ще один наш проект – спорудження дитячих майданчиків. Адже не таємниця, що всі радянські гойдалки і гірки давно поламані, а нових ніхто не будував. От і бігає малеча по вулиці поміж машини. Лише минулого року ми спорудили п'ять таких майданчиків. З проханням облаштувати ігрові майданчики і на їхній вулиці до нас звертаються мешканці багатьох міст і селищ нашого регіону. Вже зараз маємо щось 20 таких заявок. Поки що не відмовляємо нікому. Плануємо справитись із цим завданням за найближчі два роки.

– Я б віднесла сюди ще й допомогу багатьом школам в обладнанні комп'ютерних класів, будівництво школи в Добромилі. А що цікавого можете запропонувати для молоді?

– Практично у всій нашій роботі так чи інакше враховані інтереси молоді. Пам'ятники і пам'ятні знаки – щоб не забували, чиї вони діти, церкви – бо там їх навчать тільки добра, курси – щоб ставали гарними спеціалістами.

– Недавній конкурс краси у Самборі – справді гарний резонансний захід.

– Ми хотіли насамперед показати молоді, що відпочивати можна інакше, ніж за чаркою з цигаркою в зубах. Значно більше задоволення. Хотіли також додати більше впевненості дівчатам, більше віри в себе, показати, що і в провінції є красиві й розумні, і що вони здатні підкорити світ.

– А ще пані Ганна запитує, яку "вигоду" має Андрій Лопушанський з тої "реклами"?

– Та "реклама", певне, не є аж такою вдалою, якщо не дійшла до пані Ганни в повному обсязі. Що ж до інформації, то ми справді хочемо, щоб якнайбільше дітей скористало з наших проектів. А "вигоду" мушу пояснити. Україна віддавна мала добру меценатську школу. Гетьмани Мазепа, Скоропадський та й інші з охотою жертвували на розвиток освіти, бібліотек, музеїв, вони навіть відказали на це частку свого майна в своїх заповітах. Та що там гетьмани, кожен, навіть небагатий українець вважав обов'язком, справою гонору жертвувати на "народні цілі" – "Просвіту", школу тощо. Саме з цією метою ходили колядувати, влаштовували концерти. Чому ж так зачерствіли нині наші душі? Наскільки мені відомо, Андрій Ярославович належить до тих небагатьох, хто мріє відродити інституцію українського меценатства, хоче власним прикладом заохотити до цієї справи інших. І дуже тішиться, коли до його ініціативи долучаються інші люди. Так само не опускає нагоди підтримати інших у їхніх добрих справах і намірах. Зрештою, важливо не те, скільки хто дав грошей, а те, що він захотів їх дати, відчув це своїм обов'язком.

Леся РУПНЯК

БАРВИ ВЕСНИ

Марина СОЧЕНКО: МІСІЯ ХУДОЖНИКА – ЦЕ ДУХОВНИЙ ПОШУК

Початок весни в Києві ознаменувався яскравою подією. Першого березня у Національній спілці художників України відкрилась жіноча художня виставка "Барви весни".

Серед робіт, представлених на виставці, були й картини члена Конгресу Українських Націоналістів, учениці відомого художника Віктора Зарецького Марини Соченко.

Марина – художниця від Бога. Її творчість життєстверджуюча та глибоко закорінена в саму суть українського народу.

Особливо захоплюючим є полотно мисткині під назвою "Весільний коровай", яке стало своєрідним творчим звітом після п'ятнадцяти років академічних студій та наполегливих пошуків свого шляху в мистецтві.

Розповідає Марина Соченко: "Ця картина – моя дипломна робота, на ній зображений весільний обряд, коли жінки збираються із усього села і печуть хліб. Я колись це бачила в селі, коли одружувались мої троюрідні сестри. На картині зображені мої родичі, сусідки. Картину я малювала з натури, спочатку як просту побутову сцену. А потім зрозуміла, що коровай – то сакральний символ усієї України".

Писала цю картину художниця довго, близько півтора року. Це найкраща картина Марини Соченко.

Про сучасне становище художника в Україні вона розповідає із болем.

"Чинна українська влада прирівняла художників до підприємців, – каже Марина. – Але ж культура – це не комерція, це зовсім інша діяльність. Місія художника – це духовний пошук. Те, що ми відчуваємо, ми передаємо людям, долучаючи їх до прекрасного. І шкода, що влада цього не розуміє".

Прес-служба КУН

Весільний коровай. Полотно, темпера, 1989 рік

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"

Замовлення №

Наклад 14 000 прим.

Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9